

גיליון מס' 551 פרשת תרומה
תשפ"ד שנה שתיים עשרה

גליון זה יוצא
לזכות סבי היקר
ר' יוסף יעקב בן בלומה
לרפו"ש בתושח"י

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

'והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגא מאד'

אנחנו עומדים בתחילת שנת ה'ב לגליון המופלא 'דברי שי"ה', אשר זכה ידידנו איש האשכולות הרב יצחק גולדשטוף שליט"א, שהיה החלוץ הראשון לפרסם ברבים תורת רבינו זצ"ל, בהשכל ודע"ת בבמה מכובדת, בתורה שבכתב ובע"פ בהלכה ואגדה, ובלימוד ארחות חיים, ורבונו זצ"ל בענותנותו שאלו בתחילה בפליאה למה טורח בזה, את מי מענין מה שאני כתבתי, ואחריתו ישגא מאד, שמלא כל הארץ כבודו, בארץ ובחור"ל, רבנים, וראשי ישיבות, חסידים ואנשי מעשה, זקנים עם נערים, מכל העדות והחוגים, צמאים לדעת דע"ת צרופה מרבינו זצ"ל, וזכה ידידנו שליט"א ללכת מחיל אל חיל להו"ל ב'קובץ גליונות' את תורת כל רבותינו גדולי עולם זצ"ל ויבלחט"א, ואין קץ למעלת זיכוי הרבים והרבצת תורה והרבות כבוד חכמים שבא לעולם בזכותו.

ובדאי רבינו זצ"ל עם שאר גדולי ישראל זצ"ל, אשר בזכותו שפתותיהם דובבות בקבר ללא מנוחה, ימליצו טוב בעדו להמשיך במלאכת הקדש בס"ד ויראה ברכה בעמלו, ויתברך ממקור הברכות ברוחניות וגשמיות עם כל בני בתו, והנני בזה להביע רגשי הכרת הטוב מקרב לב, של כל אחב"י רבן ותלמידיהוון, הצמאים לדבר ה', לידידנו רבי יצחק שליט"א, על כל מסירותו הרבה, שממש לא יאומן כי יסופר גודל המלאכה שנטל ע"ע מידי שבוע ויגע בעשר אצבעותיו בתורה, להרבות תורה וכבוד התורה בישראל, יברך ה' חילו ופועל ידיו ירצה להגדיל תורה ולהאדירה בבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים.

לרגל השמחה יבאו בגליון זה דברי רבנו זצ"ל במעלת כתיבת ד"ת והדפסת חידו"ת

הנני דוש"ת באה"ר

ידידו שמעון בהגר"מ ויסברג זצ"ל

בעלי אסופות - גודל מעלת כתיבת חידו"ת והדפסתם

צער שיגעו כביכול לריק, אבל האמת שההולך בדרך ישרה ימצא שם הולכים בדרך ישר, ויש לו לשמוח שכיון לאמת, ואדרבה אם הדברים מחודשים וזה דרך שלא דרך בא איש צריך חקירה ובדיקה שבאמת הדברים נכונים.

לרגעים תבחננו

פעמים שראינו שהיה רבינו זצ"ל חוזר מותש מנסיעה ארוכה, וראה שנשאר כמה רגעים עד שעת הלימוד עם החברותא [שלמד עמו בחדר הספרים בקומה התחתונה], ולמרות שנשאר רק כמה רגעים טרח לעליית הגג, מקום ה'כלי עבודה שלי' (כלשונו), ומתיישב לכתוב עוד כמה שורות בדרך אמונה, [ואמר שמרן החזו"א זצ"ל היה פעם שאסרו עליו הרופאים להתאמץ בלימוד והכתוב כל יום כמה תיבות עד שיצא מזה עוד ס"ק בספרו], וכמו כן פעמים שראה שנשאר כמה רגעים לפני מנחה וטרח לחטוף עוד כמה מכתבים לענות.

נגזר על כל אחד מתי יו"ל ספרו

היה פעם שאחד מספרי רבנו זצ"ל התעכב מאד מלצאת לאור עולם, ואמר לי רבינו זצ"ל, אי אפשר להוציא בכה, כתוב בס"ח שנגזר על כל א' כמה ספרים יוציא, ומתי יצא כל ספר לאור עולם. (ועי' בס"ח ס' תק"ל שנגזר על כל אדם כמה ספרים יעשה יש שנגזר עליו שיעשה ספר א' ויש ב' או ג').

העיקר לזכות בזה הרבים

אמר לי רבינו זצ"ל, הספרים שחברתי היו בעיקר על דברים שחשבתי שיהיה מזה תועלת לרבים, וכמו שהאר"ך בהקדמת ס' דרך אמונה כי הפוסקים קיצרו מאד בדיני המצות התלויות בארץ כי בחו"ל לא ה' זה נוגע למעשה, והמבקש למצוא הלכה יקשה בעיניו מאד כי אינו יודע היכן יחפש וראיתי בעצמי רוב העמל והטירחא כשחיפשנו איזה דין שאינו פשוט בהלכות אלו עד שמצאנו ולכן עלה בדעתי בעזה"י ללקט את כל הדינים מכל המפרשים ובפרט מספרי מרן החזו"א זצ"ל וסידרתם על סדר הרמב"ם ז"ל וראיתי בזה סייעתא דשמי, וע"ז הדרך הוצרך לחבר ספר שונה הלכות כמש"כ שם בהקדמה שע"ז מצאו הדין בנקל וכן

מעלת כתיבת חידו"ת וזיכוי הרבים

רבינו זצ"ל, היה מעודד כסדר להעלות חידו"ת על הכתב, ובפרט היה מכה על קדקדם של צעירי הצאן, שלא ילזלו בכתיבת הערה או הארה קטנה, והיה אומר אם תכתוב הערה, בהמשך יהיה לך 'חבורה', ואם תתרגל בזה בהמשך תוציא 'קונטרס', ואחרי תקופה תזכה להוציא ספר, ואמר לי, צריך שיהיה מצוי אצלך פנקס ועט לכתוב מיד כל הערה, וקובץ על יד ירבה, ופעם אמר לי, דע לך שרשמתי אצלי כל הערה מאז היותי ילד, והכל נמצא אצלי 'שמור בכספת', אמנם לפני שאני מדפיס אני בודק שוב ושוב, ולא כל דבר ראוי להדפיס, בפרט מה שכתבו בגיל צעיר, אבל צריך לייקר כל הערה, והכלל הוא שאין בתורה דבר שהוא קטן, וכבר כ' ריה"ח בס"ח (ס' תק"ל) כל מי שגילה לו הקב"ה דבר ואינו כותבו ויכול לכותבו הרי הוא גוזל מי שגילה כי לא גילה לו אלא לכתוב, ואמר רבינו זצ"ל שכשכותבים ע"מ להדפיס זה מחייב לעמול ולברר הדברים הדק היטב, וגם יש לו ע"ז ס"ד בזכות הרבים, ועי' בס' מגיד מישרים שהזהירו המלאך הרבה לכתוב חידושי תורה, ובפ' לך לך מביא, שאמר לו שאם יכתוב הדברים בזכות הרבים היה מגלה לו רוים נפלאים, (מספר ראה ישר).

מועיל ללבן הדברים ולזכורם

ואמר לי רבינו זצ"ל, תדע לך שע"י הכתיבה מתבהרים הדברים שלומד, ורואה מה מבין ומה לא, וע"י הכתיבה שמרכז ומצמצם המחשבה במה שלומד, מתחדש לו הרבה חידו"ת, ואמר שמרן החזו"א זצ"ל, היה דרך לימודו שמברר הדברים בעצם הכתיבה ולכן היה כותב כדרכו בחוה"מ, והוסיף רבינו זצ"ל, דע לך שעל ידי כתיבה נחקקים הדברים לאורך שנים וסוגיא שכתבת עליה תזכור לאורך ימים ושנים, ועי' מש"כ רבינו בס' הזכרון (אותיות ז' ח') שהסודר תלמודו ומחדש חידושים לא במהרה משכח.

לשמוח שמוצא דבריו בעוד ספרים

אמר לי רבינו זצ"ל, הרבה פעמים אחרי שטורחים ועמלים בכתיבת חידו"ת, מוצאים שהדברים כבר מפורשים בראשונים או אחרונים, ויש

עורך: יצחק גולדשטוף

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק ☎ 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נזרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ה', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

לידע דעת מרן החזו"א בזה, וכמו כן בזקנותו התחיל לסדר בעל רב על סדר קדשים והו"ל דרך חכמה חלק אחד, ואח"כ ראה שת"ח א' כותב כבר חיבור יקר על זה הסדר, ואמר לי, אם כן, זה כבר לא מוטל עלי, וכעת תפקידי לענות לעמלי תורה ולזרם ולעודדם, כמש"כ במכתבו בתחילת ס' דעת נוטה, (ואמר לי שמקוה שהבנים ישלימו אחריו את הספר).

תפקידי להרביץ תורה בכתב

היה הרבה פעמים שהציעו לרבינו זצ"ל, להרביץ תורה בישיבות וכוללים חשובים, ורבינו זצ"ל השתמט באומרו, אבא זצ"ל מרן הקה"י זצ"ל אמר לי שתפקידי בעולם הוא להרביץ תורה בכתב ע"י הספרים, וכמו כן מסר עצמו להרבות תורה בעניינת רבבות תשובות ומו"מ עם גדולי ת"ח ומחברי ספרים, לפשוט ספיקותיהם ולזרזם לחבר ספרים, ולא נמנע מלענות לילדי תשב"ר ששאלו פשוט ברש"י עה"ת, ואמר לי פעם, אני מצידי הייתי עונה בשמחה מבקר ועד ערב על מכתבים בלימוד, רק שיש כאלו שסתם מבלבלים את השכל בשאלות של הבלי עוה"ז, כגון איזה צבע לצבוע הבית... וכיו"ב, ולמעשה היה טורח שעות ע"ג שעות לענות במסירות בד"ת ודע"ת צרופה, [ופעמים שראיתי שטורח בחיפוש אחר חיפוש יותר משעה לענות מכתב תשובה קצר].

לא לחשוש מזלזול על הספר ומחברו

רבינו זצ"ל היה מעודד ת"ח שלא יפחדו ממה שיש המשגיגים בחריפות על הספר או מזלזלים בדבריו, ואמר לבנו שחשש מכיו"ב, דע לך אם תחשוש מזה לעולם לא תוציא ספר, ואחרי שבררו הדברים לפי יכולתו, [ורבינו גם הביא לכמה ת"ח גדולים לעבור על הספרים קודם בפרט במה שנוגע להלכה, כמו למרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל ויבלחט"א מרן הגר"ד לנדו שליט"א ע"י בהקדמת שונה הלכות], לא צריך לחשוש מטעויות, ומצינו בחז"ל בכ"ד דברים שאמרת טעות הם ביד, והראה שגם הב"י (חו"מ סי' ק"צ) מביא רעק"א (שם) שנעלם ממנו גמרא מפורשת בקידושין (י"ג א'), ותמיד אפשר לתקן במהדו"ב.

שמחתו הגדולה בהערות על הספר

רבינו זצ"ל היה שמח מאד בהערות על ספריו, ואמר בשם אביו הקה"י אם שולחים הערות סימן שלומדים בספרים, ומאד שמח שכתבתי הערות על מש"כ בעניני חגבים וא"ל אתה השני שכותב לי הערות ע"ז, וכמה שתכתוב ע"י אשמח לעיין בזה ולענות, והיה ת"ח חריף שהיה משיג בגאון ע"ד רבינו זצ"ל, ולמרות שכתב בצורה חריפה היה רבנו שמח ומשתעשע עמו, ואף הודה לו שמעייין בספרו, וטרח אף לבא לביתו ללבן עמו הדברים, וע"י באגרות וכתבים דרך אמונה (רי"ג ר"ח) כמה אגרות בזה, [ופעם אחת א"ל שהרמב"ן כותב בהקדמת ס' המלחמות שחכמת התורה אינה כחכמת התשבורת שרק א' צודק והשני טועה, רק בתורה יתכן שאלו ואלו דא"ח, ואמר שהמשיג הנ"ל תמיד מוצא את הצד השני], ופ"א אחרי שעבר על השגות על ספרו אמר שגם הרמב"ם היו בזמנו הרבה שהשיגו על ספרו וכתב במכתב שכ"ז בחייו אבל אחרי פטירתו יעריכו את חשיבות ספרו כנדפס באגרות הרמב"ם (עמודים ש"א ש"ב) ואמר גם אני מקבל מכל העולם הערות על הספרים ב"ה, אבל אחרי מאה ועשרים יעריכו העולם כמה העשרתי את כלל ישראל, (תא שמע חט"ז עמודים י' צ"ג)

שיחוי בי יושבי שער

כתב רבינו זצ"ל, במכתב על הערות על ספרו, אני מחזיק טובה לכת"ר שמעייין בספרי שיחוי בי יושבי שער ומיני ומינייה יתקלס עלאה, (אגרות וכתבים דרך אמונה סי' ר"ג), אחדשה"ט יקרת קונטרסו הגיעני מגילה עפה מלאה על כל גדותיה מנופך ספיר ויהלום הערות והארות יקרות בהלכות עירובין בענינים עמוקים ובתוכו הרבה הערות על מש"כ בהלכות מזוזה ומחזקנא לי מלא חפנאי טיבותא על אשר שם לבו לעיין בדברי אשר ע"ז מתפלל כל מחבר שיחוי בי יושבי שער ומיני ומיני תסתיים שמעתתא השי"ת יזכה להפיץ חידושו ג"כ, (שם סי' ר"ז), למדתי את ההערות בעיון והנני מכיר טובה שהואיל לעיין בספרי שזו תפלת כל מחבר שהספר יבא לידי ת"ח שיעיניו בו, (שם סי' ר"ח).

תפילה על ספריו

רבינו זצ"ל היה מתפלל אחרי שמו"ע תדיר על ספריו, ושיזכה להו"ל בלא טעויות, ויזכה לחבר עוד חיבורים. וראיתי מידי תקופה שמכין לעצמו נוסח איך להתפלל על כל פרט קטן כגדול, וראה דוגמא בס' אלא ד"א של הלכה (עמוד נ"ד) מהעתק כת"י רבינו שהכין לעצמו לתפילה אחרי שמו"ע, שכתב שם בזה"ל: ויהר"מ שאזכה להדפיס דרך אמונה ח"ה וספר שערי אמונה וטעמא דקרא החדש ושאזכה לחבר ולהדפיס עוד הרבה ספרים ושיהי' נח"ר להקב"ה ושלא אענה ושלא אכתוב דבר שלא כרצונך ושיצאו כל הטעויות והשגיאות.

ספרים שחיבר בילדותו

רבנו זצ"ל מקטנותו יצא לבגר, וגדל בבית אביו מרן הקה"י זצ"ל ודודו מרן החזו"א זצ"ל, וראה חיבת הקדש איך שערכו ספרים ושדדו מערכות של חידו"ת, וירא כי טוב ואת הארץ כי נעמה, וילך בדרכיהם, וכתב מחברת ב'הלכות סוכה' שכלל בתוכה 'דברים פשוטים' ששאל את דודו מרן החזו"א זצ"ל, ובא עם המחברת למרן החזו"א לבקש הסכמה, וכתב לו החזו"א כתב יפה מאד, ועוד כתב רבינו בילדותו חיבור וקרא לו 'שיח השדה', וכשראה זאת מרן החזו"א זצ"ל, אמר ע"ז המשך הפסוק 'טרם יצמח', עוד סיפר רבינו בילדותי כתבתי מחברת חידו"ת וקראתי את שמה 'קדש קדשים' ואבי מרן הקה"י זצ"ל ראה את זה וגער בי מדוע קראתי למחברת בשם זה, שאינו מן הראוי לקרוא שם זה, והפך את אות ד' לאות ר' כך שנקרא 'קדש קדשים', עוד אמר רבינו זצ"ל שכתב בילדותו מחברת ובה ליקוט שמות התנאים והאמוראים.

הגעתי לחצי הרשימה

ואמר רבינו זצ"ל, שמילדותו נתן בליבו לחבר ספרים לזכוי הרבים בעינים שלא חיברו חיבורים והענינים לא ברורים כ"כ, כמו עיני זרעים וטהרות, עגלה ערופה וחגבים קידוה"ח וכיו"ב, ובזקנותו אמר שכבר עומד בחצי הרשימה, ורואה שלא יספיק הכל, ועודד אחרים מנכדיו או תלמידיו שיכתבו על ענינים שחשב לחבר ספר כמו עיני גילוי וזוגות, ועיני אדני השדה וכיו"ב, וא' מהדברים שהתחיל לערוך רשימה [בסוף הסידור שלו] הוא בענין דברים הצריכים עמידה או ישיבה שלא נאספו כראוי לפונדק אחד [ורשם רבנו נ"ג דברים, ונדפס תצלום כת"י זה בס' 'אלא ד' אמות של הלכה' עמוד ס"ב וכן בספר 'הספרים' עמוד שכ"ד, ומקצת מהדברים הביא רבנו בארחות יושר תפילה אותיות י' ל"ד], ונו"נ בעינים אלו עם רבנו בס' 'דולה ומשקה' [עמודים תכ"א תכ"ז].

לא יודעים בזכות מה חיים

רבינו זצ"ל מלבד מה שיגע כל שנותיו בהוצאת ספריו הגדולים בכל חלקי התורה, ובפרט בשנה מעוברת שהיה לו חודש נוסף על סדריו הקבועים שבד"כ היה יותר פנוי לסדר עוד ספר, היה טורח לענות על מכתבים ששלחו לו מכל קצוי תבל, וגם בזקנותו, היה עונה בכל יום קרוב למאה מכתבים, כשיש בהם כאלו ששאלו בעשרה מקצועות חמורים במכתב אחד, וכן היה טורח לענות בע"פ, והיה עליו לנדד שינה מעיניו להשלים סדרי חובותיו המרובים, והיה חוזר ואומר בשם אביו הקה"י זצ"ל, מי יודע בזכות מה חיים, כי לפעמים כבר נגמר ימים שנקצבו לאדם וחי בזכות הרבים, ואמר לי שבאמת יש לו הכרת הטוב להרבה ת"ח ששלחו לו מכתבי הערות נכונות על ספריו, ועמלו במה שכתב, וגם אמר שבזכות השאלות בכל חלקי התורה זוכה לחזור וללבן כל חלקי התורה, ולזרז הרבה ת"ח לחבר ספרים, ורבנו מרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל אמר לי מגיעים אלי כל יום ת"ח צעירים עם חיבורים גדולים שעמלו בהם, ואני רואה בהקדמה שכותבים שזה בזכות רבנו זצ"ל שעודדם לכתוב וענה להם על ספיקותיהם, ואין סוף לזיכוי הרבים שיש בזה לרבינו זצ"ל.

מדור זה נכתב לעילוי נשמת

אבי מורי הרב ברוך מאיר ב"ר יעקב ישעיהו ויסברג זצ"ל
ואמי מורתי מרת רבקה בת רבי פסח יעקב אנגל זצ"ל תנצב"ה

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שיח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

סיכום

השבוע לפני שתיים עשרה שנה בפרשת תרומה החל לצאת לראשונה הגליון "דברי שי"ח" וב"ה זכינו במשך השנים להביא בפני לומדי התורה מתורתו של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל סייעתא דשמיא גדולה מלווה אותנו במשך כל השנים למצוא ולהגיש בפני הלומדים את המיטב והמיוחד שבדברי תורתו של רבנו הכרת הטוב גדולה לכל אותם אלו שאיני יכול לפרוטם כי רבים הם הטורחים מדי שבוע כבר שנים רבות בארץ ובגולה להדפיס ולהפיץ את הגליון לרבבות הצמאים לתורתו של רבנו, כל תקופה זה גם זמן לסיכום וחשבון להלן נביא בפניכם את היצירות אותם זכינו להוציא לאור במשך השנים בנוסף להוצאת הגליון מדי שבוע

גשא תפילה שנזכה הלאה להמשיך ולהביא מדי שבוע מדברי התורה הרבים הפזורים והנלקטים מספרים ותלמידים רבים

בברכה מרובה ובהודאה גדולה יצחק גולדשטון

תפילת הדרך

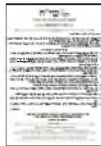
סדר תפילת הדרך עם הנהגות רבינו הודפס לקראת ימי בין הזמנים לרבים הנמצאים בדרכים בימים אלו

ספירת העומר

לוח ספירת העומר במהדורת כיס למען יקל על הספירה מתוך הכתוב כיאה למצוה דאורייתא

פרשת המן

סדר פרשת המן נשלח למנויים הרבים מדי שנה בפרשת בשלח בתוספת עניני פרנסה והשתדלות מרבינו

תפילת השל"ה

סדר תפילת השל"ה נשלח למנויים מידי ערב ר"ח סיון וכן זכינו להיות שליחים ולהעביר מידי ערב ר"ח סיון אלפי שמות לברכה ולנחת מהצאצאים

400 ספרים

רשימה מיוחדת שהתפרסמה לראשונה במלאת גליון ה-400 ובה הובאו רשימות הספרים שחיבר רבינו, שחברו תלמידיו מתשובותיו וכן תלמידיו שהוציאו לאור מדברי תורתו ועוד

יסורין של אהבה שאין בהם ביטול תורה

יומן רשימות מיוחד ומפורט מתקופתו האחרונה של רבינו שהתנסה ביסורין נוראים

לקט הנהגות

יצא לאור במהדורה חדשה חודש אב תשע"ה במלאת ל' שנים להסתלקותו של אביו של רבינו מרן בעל הקהילות יעקב זצוק"ל

ספר חסד לאלפים

עניני ברכת כהנים כוונתה וסגולתה הספר שרבינו גילה לאחר שלא היה ידוע, יצא לאור במהדורה הראשונה לפני מאה שנה ע"י המחבר רבי אליהו פנחס הכהן מריינא זיע"א וזכינו בשנת תשע"ט להאדירו ולהדפיסו במהדורה חדשה, יצא עד היום בכמה מהדורות ע"י ובאלפי עותקים, בימים אלו שוקדים אנו להוציא שוב במהדורה נוספת עם תוספות רבות

ספר דברי שי"ח חלק א'

יצא לאור בשנת תשפ"ג לקראת יום היארצייט הראשון לרבנו מעל אלף עמודים מסודרים בענינים שונים מתוך מה שהובא במשל מעל עשור שנים בגליון השבועי וב"ה כבר יצא במהדורה שניה לאחר שהמהדורה הראשונה אזלה במהירות

ספר דברי שי"ח חלק ב'

בקרב ממש עומד לראות אור הכרך השני מסדרת הספרים דברי שי"ח חלק מועדים בו יובאו עניינים על כל מועדי השנה זוהי ההזדמנות להכיר טובה ולהיות שותפים בהדפסת כרך חשוב זה לקראת יום היארצייט השני להסתלקותו של רבנו זצוק"ל

דברי שי"ח במשנתו של מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל

קונטרס זה יצא לאור בחודש תמוז תשע"ג במלאת שנה להסתלקותו של חמי של רבינו מרן פוסק הדור הגר"ש אלישיב זצוק"ל

דברי שי"ח ברית מילה

יצא לאור לרגל הולדת בני נ"י בחודש כסלו תשע"ד ובנו הבאנו מענייני ברית מילה ממרן ורבנן מרן הגר"ל שטיינמן ורבינו הר"ח קנייבסקי זצוק"ל

דברי שי"ח חנוכה

י"ל בחנוכה תשע"ד הוקדש לזכות חתונת בן ידידנו הגר"י אפשטיין משמשו בקדש לרבינו עשרות בשנים

דברי שי"ח חזון איש

יצא לאור בחודש חשון תשע"ד במלאת ששים שנה להסתלקותו

דברי שי"ח פורים ומגילת אסתר

י"ל בחודש אדר תשע"ה מחולק לשני חלקים חלק א' ענייני חדש אדר ופורים חלק ב' ביאורים על מגילת אסתר

חג הסוכות

יצא לאור לקראת חג הסוכות תשע"ד לרגל מלאת שתיים להסתלקות הרבנית הצדקנית אשת חבר ע"ה מעמד נורא היה בערב חג הסוכות כשהגשנו את החוברת לרבינו ולאחר שעייין בדברים והגיע לעמודים בהם נכתב דברי זכרון על רעייתו הרבנית ע"ה הזיל דמעות

סדר הושענות

במהדורה מיוחדת שתהיה נוחה להחזיק בזמן ההקפות בחול המועד סוכות שיוכלו להחזיק ד' מינים בשני הידים סדר זה מודפס לבקשת גבאים רבים מידי שנה באלפי עותקים

בדיקת חמץ

סדר בדיקת חמץ ובו סדר הבדיקה ובו הנהגות והוראות רבינו בבדיקת חמץ וכן הובא נוסח תפילה מסידור בית יעקב להיעב"ץ כפי שנהג רבינו לומר

כפרות

סדר הכפרות והנהגות רבינו בעשיית הכפרות

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת עַל גְּדוּלַת הַדּוֹרוֹת

עובדות חדשות ונדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

מדור שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת - לַשְּׁבוּעוֹת הַבָּאִים בַּעֲזֵה"י

נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להנ"ל

הגאון רבי יוסף ישראל ישראלזון זצ"ל (י' שבט תשס"ט)

שני הגיסים הגדולים היו מרבים לשוחח ביניהם, ולפעמים אף היו יוצאים לשוחח יחד ברחוב העיר.

מעניין לציין שר' יוסף ורעייתו הרבנית שתבדלחט"א היו השדכנים לבתו הגדולה של רבינו, עם בן שכנם, הגאון רבי שרגא שטינמן שליט"א. בן מרן הגרא"ל, שהתגורר באותו הבנין.

רבינו וגיסו רבי יוסף ישראל ישראלזון

סגר את הדלת

בשנים המאוחרות רבינו ורעייתו הפסיקו לבקר בלילות שבת את הגיס ר' יוסף, אך לעיתים שונות היה רבינו מוזדמן לביתם. בעיקר כאשר היה משמש כסנדק בשבת, והיה עובר דרך ביתם, היה עולה למנוחה של כמה רגעים. רבי יוסף עצמו, מיעט מאוד להטריח את רבינו ולבקרו, אבל כאשר היה בא, התקבל בחביבות.

כמו כן בחול המועד פסח וסוכות היה מקפיד רבי יוסף ותבדלחטו"א רעייתו הרבנית תח' להגיע לביקור חג אצל רבינו והרבנית ע"ה. כידוע, בימי חול המועד דלתו של רבינו היתה פתוחה, והיה מקבל את המשחרים לפתחו מבוקר ועד ערב, ורבים היו צובאים על דלתותיו, וכאשר היה רואה את רבי יוסף היה קם ממקומו, סוגר את הדלת ומתיישב לשוחח איתו ביחידות.

חוברות ה' בר בי רב'

רבי יוסף זצ"ל הגה ויזם בעיר רחובות את רעיון 'בר בי רב דחד יומא' דהיינו לקבוע יום בשנה שיקדש כולו לשיעורי תורה, ובכך יוכלו גם אלו שאינם זמנים פנוי לקבוע עיתים לתורה, להתקרב לתורת ה' ולשתות ממעיין החיים. הוא דאג להביא דרשנים בעלי שם, ורבנים בקומת שיעור גבוהה, ולפרסם את דבר קיומו של ה' בר בי רב' כמה שיותר, ואכן מידי שנה היה בית המדרש מלא מפה אל פה ורבים רבים התחזקו והשתנו אודות ליום רוחני זה.

רוב הלימוד באותו יום התבסס על פי חוברת שחיבר ר' יוסף, כאשר בכל שנה הוא בוחר בנושא הלכתי אקטואלי אחר. פעם זה היה בנושא התפילה, ופעם 'ברכות', 'שבת', 'בית הכנסת', מועדי השנה, 'שכנים' וכן הלאה. יש לציין שהחברת רובה היתה בנויה על פסקי הלכה מחמיו מרן הגר"ש אלישיב, ואת ימי בין הזמנים של חודש אב שקדם ל'בר בי רב' היה רבי יוסף מקדיש לכתיבת החוברת, והיה מרבה אז לשוחח וללבוש עם הרב אלישיב הלכה אחרי הלכה עד שהכל יהיה מחוור.

רבינו היה מחשיב מאוד את החיבורים האלה, והיה קובע להם מקום מיוחד בארון הספרים. בספרו דרך אמונה על הלכות שמטה מביא פעמים רבות פסקי הלכות מהרב אלישיב מהחיבור 'תודעת השמיטה' שחיבר רבי יוסף (ראה ציון ההלכה פ"א אות טו ועוד).

תמונה לא מוכרת

רבי יוסף ישראלזון מוסר שיעור בפני קהל גדול

שהגיע ליום העיון שייסד "בר בי רב דחד יומא" בעיר רחובות

ברכת יישר כוח לבנו הגאון רבי דוב שליט"א, וחתנו - נכדו הגאון רבי יעקב אפשטיין שליט"א על סיועם בהכנת המאמר

לזכרו של השקדן העצום שנסתלק השבוע

הגאון רבי אהרן יהושע צוקר זצ"ל (כ"ט שבט תשפ"ד)

סיפר בן רבינו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א (שזכה להארת פנים מיוחדת מהגאון זצ"ל והיו משתעשעים רבות יחדיו) שרבי אהרן יהושע זצ"ל היה מגיע בקביעות להתפלל עם רבינו ביו"ט של שבועות, ושבת חול המועד פסח וסוכות וכן בשושן פורים. כי רצה לשמוע את המגילות כפי שהם כתובות בבית הכנסת 'לדרמן', ופעמים רבות היה משוחח עם רבינו, ורבינו היה מאריך עמו בשיחה.

ואחרי אחד הפעמים כשיצא מעם רבינו, התבטא אודותיו לבנו 'היה כאן תלמיד חכם גדול משיבת פונביץ', הוא קרוב משפחה של רבי אהרן ליב שטינמן, וכשעלה ארצה אף היה יושן אצלו.

הגאון רבי אהרן יהושע צוקר זצוק"ל

נשלח לעמוד על קנקנו

בהיות רבינו אברך צעיר בשנים הראשונות לנישואיו עלתה הצעת השידוך לגיסתו, אחות הרבנית בת שבע ע"ה עם הבחור המופלג יוסף ישראל ישראלזון שלמד אז בישיבת פונביץ' ושמו הלך לפניו כאחד מטובי הבחורים. אבי הנערה, מרן הרב אלישיב שהתגורר בירושלים, ביקש מחתנו הצעיר שיזאל לתהות על קנקנו של הבחור אם הוא בן תורה תלמיד חכם, ואם הוא סבור שהוא ראוי והגון לבוא עם בתו לשידוך.

רבינו חכך בדעתו כיצד לנהוג. מחד הוא לא רצה לערוך מבחן לבחור, שמה יתבייש ויכלם, אך מאידך היה מוכרח לדעת את רמתו התורנית ולעמוד מקרוב על ידיעותיו בתורה. הוא הגה איפה רעיון נפלא ופשוט: בתקופה ההיא התגורר רבינו בדירה משותפת עם הגאון רבי פנחס שריבר זצ"ל, שהיה אז אברך צעיר אחר נישואיו, ולמד בבחורות בישיבת פונביץ' ואף המשיך שם אחרי נישואיו. הוא ביקש מרבי פנחס שימצא אמתלא לקרוא לבחור לביתו בשעת ערב, לשוחח איתו. וכך עשה רבי פנחס.

הערב הגיע, והבחור יוסף ישראלזון הגיע לביתו של רבי פנחס, והשנים החלו משוחחים בדברי תורה. והנה לפתע דפיקות בדלת. השכן - רבינו - נכנס בהפתעה כשבדיו גמרא גדולה בידו, והחל להרצות קושיא על דברי רש"י בסוגיא. וכאשר סיים פנה אל הבחור ושאל אם נראה לו יישוב נאה לדברים.

הבחור עיין בדברים, ותיכף עלה בדעתו תירוץ, אותו השמיע בפני רבינו. שנהנה מאוד מהישרות שבדברים. כאשר סיים את דבריו, הציע המאחר שרבינו יתעכב לשבת, וישמע עוד דברי תורה מהבחור.

רבינו שאל אותו את הבחור אם יכול לומר בפניו את ה'חבורה' האחרונה בסוגיא שמסר בפני חבריו בישיבה. רבי יוסף ניאות לכך ואכן הוא הירצה את הדברים בטוב טעם ודעת.

מה שרבי יוסף לא ידע אז - שמעבר לדלת עמדה הנערה שעתידה להיות לו לעזר, מציצה מן החרכים, וממתמוגגת מקול התורה. והשידוך כמובן קם והיה!

בשמחת הנישואין של רבי יוסף ישראלזון, לצד החתן נראה חמיו מרן הרב אלישיב

עזרה בגופו לזוג הצעיר

שמחת הנישואין של רבי יוסף עם יבחלט"א הרבנית שרה שתח"י נערכה במקום מגוריה בעיר ירושלים, אך לאחר החתונה הגיעו לדירתם בבני ברק, ובבוקר שלמחרת הנישואין, הגיע רבינו אל ביתם והציע בפשטות ללוות את החתן לתפילה כדי שלא ילך יחידיו.

גם לאחר כמה חודשים כאשר נודע לרבינו שגיסו ר' יוסף עובר להתגורר בדירה אחרת, טרח ובא לסייע בהעברת החפצים מן הבית אל הסוס והעגלה ששכרו לצורך מעבר הדירה.

קראו בשמו השני

רבי יוסף ישראל ישראלזון היה נקרא בפי כל מכריו בעיקר בשם 'יוסף', וכשעלה הצעת השידוך שלו עם בת הרב אלישיב, שגם הוא נקרא 'יוסף', הוחלט שמעתה יקראו לבחור הצעיר בשמו השני 'ישראל'. ואכן במשפחת אלישיב הקפידו על כך כל חייו לקרוא לו בשם זה, וגם רבינו היה קוראו ר' ישראל.

רבי יוסף ישראל ישראלזון זצ"ל

עונג שבת

כאשר נישאה הרבנית ע"ה אשת רבינו היא היתה בודדה מאין שום קרוב מצד משפחתה, ובשנים שאחרי כן כאשר אחותה הרבנית ישראלזון תח"י נישאה ובאה לגור בבני ברק, היה בין שני המשפחות יחס חם וקרוב מאוד.

במשך מספר שנים, היו רבינו והרבנית הולכים בשבת עם הילדים בגמר סעודת הלילה, בכל ליל שבת, לבקר את הדודים ר' יוסף ישראלזון ורעייתו. ילדי משפחת ישראלזון עוד זוכרים, שהביקורים האלו היו רגועים במיוחד, ורבינו לא היה נחפז לאף מקום, כי כידוע היה מקפיד מאוד שלא לקרוא לאור הנר מבלי שיהיה לו 'שומר' שלא

1. יש להעיר, שרבינו היה מוסר בשם מרן החזון איש, כי חתן אינו צריך 'שמירה' בדרכו לתפילה או לשאר מצוות, וכנראה נהג כן כדי לתת הרגשה טובה לחתן צעיר, שהגיע בלא הורים וכמעט בודד מכל משפחתו, ולהראות לו שמכבדו. ואכן בניו של רבי יוסף ציינו שאביהם היה מוזכר לשבח את עובדא זו בשנות חייו, הנהגה זו חיממה את ליבו.